Lietas Nr. 107018013

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē, 2013. gada 14. novembrī

Aizkraukles rajona tiesa

tiesnese S. Daukšte

rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu /pers. B/ sūdzībā par Pļaviņu novada domes administratīvās komisijas 2013. gada 17. septembra lēmuma Nr. 10.1 (turpmāk- Lēmuma) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1]2013. gada 30. augustā Pļaviņu novada pašvaldības policijas priekšniece/amatpersona/ sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. VZ000341 par to, ka 2013. augustā Pļaviņu novada Klintaines pagastā /pers. B/ patvaļīgi aizšķērsoja servitūta ceļu Pļaviņu novada Klintaines pagastā caur nekustamo īpašumu /Nosaukums/ tādējādi pārtraucot personu brīvu pārvietošanos pa servitūta ceļu. Ir pārkāpts Latvijas Republikas likuma „Par autoceļiem" 15. panta pirmās daļas 2. punkts. Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta LAPK 140. panta otrajā daļā.

[2] Pļaviņu novada domes administratīvā komisija 2013. gada 17. septembrī /pers. B/ par LAPK 140. panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu piemērojusi administratīvo sodu – naudas sodu Ls 50,00 apmērā.

[3] 2013. gada 1. oktobrī Aizkraukles rajona tiesā saņemta /pers. B/ sūdzība par Pļaviņu novada domes administratīvās komisijas 2013. gada 17. septembra lēmuma Nr. 10.1 atcelšanu.

[3.1.]Sūdzības iesniedzējs lūdz atcelt lēmumu, jo rīkojies galējas nepieciešamības vadīts.

Jau iepriekš gan mutiski, gan rakstveidā griezies pašvaldībā ar lūgumu ierobežot smagās tehnikas kustību caur sūdzības iesniedzēja mājas pagalmu. Informējis pašvaldību, ka smagās tehnikas radītās vibrācijas rezultātā var sabrukt ēkas. Patlaban klēts, zem kuras atrodas pagrabs un saimniecības ēkas gals, gar kuru iet servitūta ceļš, ir avārijas stāvoklī. Klintaines pagasta pašvaldības pārstāvji un pašvaldības policija veikusi servitūta ceļa apsekošanu, kad sūdzības iesniedzējs nav bijis mājās, un viņam bijusi liegta iespēja sniegt paskaidrojumus un parādīt ēku stāvokli.

Ņemams vērā arī tas apstāklis, ka servitūta ceļš ir bez noturīga seguma un smagās tehnikas kustības rezultātā ceļā ir izveidojusies bedre, kas sūdzības iesniedzējam radot zaudējumus. Kopš 2011. gada jau divas reizes veicis betonēšanas un nostiprināšanas darbus ēkām, gar kurām iet servitūta ceļš. Līdzko pa ceļu sākoties mežizstrādes tehnikas kustība, ēkām rodoties jaunas plaisas. Sūdzības iesniedzējs nevēloties pieļaut ēku sagrūšanu, jo tās viņam esot vajadzīgas. Dzīvojamā māja atrodoties 16 metru attālumā , klēts ar pagrabu – 1,5 metru, saimniecības ēkas stūris – 0,5 metru attālumā no servitūta ceļa.

Kopš 2011. gada pašvaldība nav radusi risinājumu, neskatoties uz to, ka notikusi nepārtraukta komunikācija. Tāpēc šā gada pavasarī sūdzības iesniedzējs uzsācis pagalma, caur kuru iet servitūta ceļš, remontu. Pavasarī un rudenī, arī ilgstošu lietavu gadījumā, nokļūšana sūdzības iesniedzēja īpašumā esot apgrūtināta vai pat neiespējama.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka rīkojies galējas nepieciešamības vadīts. Barjeru ceļam uzlicis, lai nesabruktu klēts un pagrabs, jo šajā vietā, kur ceļš iet gar klēti bijusi izbraukta 1,4 m dziļa bedre. Uzsācis bedres aizbēršanu ar akmeņiem un granti.

Sūdzības iesniedzēja rīcību ietekmējis arī tas, ka varētu tikt apdraudēta viņa bērnu dzīvība, jo servitūta ceļš pagalmā ienāk ar strauju līkumu, kas kvalificējams kā bīstams pagrieziens. Neskatoties uz sūdzības iesniedzēja lūgumiem pašvaldība nav izlikusi brīdinājuma zīmes.

Uz sūdzības iesniegšanas brīdi ceļa remontu tās iesniedzējs esot saskaņojis ar VAS "Latvijas valsts ceļi", bet pašvaldības amatpersonas izvairoties saskaņot satiksmes organizācijas shēmu servitūta ceļa remontam Klintaines pagasta Rīteros /Nosaukums/ mājās. Pie sūdzības iesniedzēja īpašuma no abām pusēm bijusi informācija par izveidojušos situāciju, arī kontakttālrunis. Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka problēma saskaņā ar Civillikumu bijusi risināma bez pašvaldības iejaukšanās, neapmierinātajai personai (valdošā īpašuma īpašniekam) griežoties pie viņa. Sūdzības iesniedzējs izskaidrotu situāciju.

Ņemams vērā arī tas, ka nav varējis vienoties ar valdošo īpašumu īpašniekiem, servitūta tiesiskajiem ieguvējiem, jo zemesgrāmatā tie nav norādīti un sūdzības iesniedzējam neesot zināmi. Vairākkārt lūdzis pašvaldībai ziņas par valdošajiem īpašumiem, bet atbildi neesot saņēmis.

Pēc Pļaviņu novada domes Administratīvās komisijas lūguma koka barjera esot noņemta, uz lēmuma pieņemšanas dienu servitūta ceļš nav bijis aizšķērsots, taču pieņemot lēmumu šis apstāklis nav vērtēts.

Sūdzībā norādīts, ka Pļaviņu novada domes Administratīvā komisija pārkāpumu nav vērtējusi pēc būtības, uzsverot, kāpēc sūdzības iesniedzējs pieņēmis dāvinājumu, zinot, ka caur īpašumu iet servitūta ceļš. Sūdzības iesniedzējs uzskata šādu lēmumā ietvertu motivāciju par neētisku un prettiesisku, norādot, ka pašvaldībai kā valsts iestādei nevar piemist cilvēciska īpašība – skaudība, bet komisijas locekļu skaudības izrādīšana administratīvajā aktā nav pieļaujama.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka pārsūdzētajā lēmumā nav pamatots, kurām personām viņš liedzis pārvietošanos pa servitūta ceļu, jo saskaņā ar Civillikuma 1130. pantu servitūts ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemes gabalam par labu. Pašvaldības lēmumā norādīts, ka sūdzības iesniedzējs liedzis "personu brīvu pārvietošanos", bet nav ņemts vērā tas, ka servitūta mērķis nav nodrošināt jebkuras personas pārvietošanos caur sūdzības iesniedzēja īpašumu, bet gan tikai servitūta lietotājiem, kuri viņam nav zināmi pašvaldības prettiesiskās rīcības, nesniedzot informāciju, rezultātā.

Sūdzībā norādīts, ka Administratīvā komisija nav ņēmusi vērā sūdzības iesniedzēja argumentus, ka uzliekot barjeru, viņš rīkojies galējas nepieciešamības vadīts.

Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka lēmuma pamatojuma trūkums ir būtisks procesuālais pārkāpums un tāpēc pārsūdzētais lēmums ir prettiesisks un atceļams.

Pamatojoties uz minēto un uz Administratīvā procesa likuma 186.,187.pantu,188.panta pirmo daļu, 189. pantu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 279. pantu, sūdzības iesniedzējs lūdz atcelt Administratīvo lietu komisijas (tā sūdzībā) 2013. gada 17. septembra lēmumu Nr.10.1*(lietas 4.-8. lapa)*.

[3.2] Sūdzības iesniedzējs rakstveida paskaidrojumā norāda, ka, iepazīstoties ar Pļaviņu novada domes administratīvās komisijas paskaidrojumiem administratīvā pārkāpuma lietā, secinājis, ka komisija vispār nav iedziļinājusies lietas apstākļos un paskaidrojumā ir sagrozījusi faktus:

Apgalvojums, ka saimniecības ēkas ir sliktā stāvoklī neatbilst patiesībai. Tikai tas ēkas gals, gar kuru iet servitūta ceļš ir sliktā stāvoklī un sabrukšanas draudi ir novērsti 2012.gadā veicot nostiprināšanas un betonēšanas darbus. Arī klētij jaunas plaisas nav radušās, jo šogad caur mājas pagalmu nav veikti kokmateriālu izvešanas darbi. Tas liecinot par to, ka smagās meža tehnikas kustība pa šo servitūta ceļu nav pieļaujama.

Nepatiesība esot arī tas, ka ceļa vietā ir izrakta bedre, kura nav aizbērta. Ceļa vietā meža tehnikas kustības rezultātā esot izveidojies grāvis, kuru kopš 2012. gada sūdzības iesniedzējs nolīdzinot. Pret klēti tā dziļums bijis 1,4 metri un to šopavasar sācis aizbērt ar akmeņiem un granti. Plānojot nākotnē izveidot noturīgu ceļa segumu caur pagalmu, Pašvaldības amatpersona /pers. F/ aizliedzis viņam veikt turpmāk jebkādus pagalma līdzināšanas darbus, tā aizskarot viņa tiesības, liedzot iespēju viņam uzlabot savus dzīves apstākļus.

Pļaviņu novada domes amatpersonas speciāli apgrūtinot sūdzības iesniedzēja dzīves apstākļus, īpašuma apsaimniekošanu un tam iemesls esot tas, ka viņš konstatējis, ka 2012. gadā dome ar sūdzības iesniedzēju slēgusi līgumu par ceļa servitūta nodibināšanu caur īpašuma /Nosaukums/ pagalmu. Sūdzības iesniedzējs šādu līgumu neesot parakstījis. Tāpēc griezies policijā ar iesniegumu par dokumentu viltošanu un tur uzsākta kriminālizmeklēšana. 2012. un 2013.gadā ceļa posmu no /Nosaukums/ līdz "/Nosaukums/ pašvaldība neesot tīrījusi un viņam tas bijis jādara par saviem līdzekļiem. Arī otru piebraucamo ceļu, kurš apkalpo tos pašus īpašumus ko ceļš caur /Nosaukums/, savedis kārtībā par saviem līdzekļiem, kaut gan pašvaldība solījusi to savest kārtībā par saviem līdzekļiem. Šo ceļu arī bijusi sabojājusi smagā meža tehnika un tamdēļ intensīvi sākusi braukt pa ceļu caur /Nosaukums/ pagalmu, kā rezultātā veidojusies arvien dziļāka bedre un ēku, gar kurām ved servitūta ceļš, stāvoklis arvien pasliktinājies un 2012. gada sākumā nogruvis kūts gals. Kopš 2012.gada pašvaldība uz viņa iesniegumiem reaģējot neadekvāti un problēma netiekot risināta. Administratīvajā lietā iesaistītās personas esot ģimenes draugi un darījumu partneri, tamdēļ esot pamats uzskatīt, ka sūdzības iesniedzēja administratīvā sodīšana un viņa dzīves apstākļu pasliktināšana esot apzināta rīcība *(lietas 144.-145.lapa).*

[4] Iestāde tiesai nav sniegusi rakstveida paskaidrojumu.

Motīvu daļa

[5]Tiesa, pārbaudot lietas materiālus un izvērtējot lietā esošos pierādījumus, atzīst, ka sūdzība ir noraidāma.

[6] 1992. gada 11. marta likums „Par autoceļiem" 15. pants nosaka, lai nodrošinātu autoceļu saglabāšanu, ir aizliegts (..) piegružot, piesārņot vai aizsprostot ceļa braucamo daļu, nomales, sadales joslas, ceļu inženierbūves un ceļu zemes nodalījuma joslu (..), bet 29. pants nosaka, ka par šā likuma pārkāpumiem vainīgā persona saucama pie likumā noteiktās atbildības.

[6.1] LAPK 140. panta otrā daļa paredz administratīvo atbildību par ceļu vai to kompleksā ietilpstošo būvju bojāšanu, iznīcināšanu, piegružošanu, piesārņošanu vai aizsprostošanu, kā arī ceļu satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu bojāšanu vai iznīcināšanu.

[7] Pārbaudot lietā esošos pierādījumus, tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[7.1]2013. gada 30. augustā Pļaviņu novada pašvaldības policijas priekšniece /amatpersona/ sastādījusi administratīvā pārkāpuma protokolu Nr. VZ000341, kura saturs atspoguļots šī sprieduma 1. punktā *(lietas 126. lapa).*

[7.2] 2013. gada 29. jūlijā SIA /Nosaukums/ valdes loceklis /pers. G/ vērsies ar iesniegumu Pļaviņu novada domē, lūdzot atjaunot piekļuvi SIA /Nosaukums/ īpašumam /Nosaukums/. Iesniegumā norādīts, ka SIA /Nosaukums/ Pļaviņu novada Klintaines pagastā atrodas nekustamais īpašums /Nosaukums/, pie kura nodrošināta piekļuve pa servitūta ceļu caur /Nosaukums/ mājām. Braucot apsekot īpašumu 2013. gada 29. jūlijā konstatējis, ka minētais ceļš aizbērts ar akmeņu krāvumu *(lietas 128. lapa).*

[7.3] No /pers. G/ 2013. gada 30. augusta rakstveida paskaidrojuma zināms, ka SIA /Nosaukums/, kuras valdes loceklis viņš esot, pieder nekustamais īpašums Klintaines pagasta /Nosaukums/. Pie nekustamā īpašuma varot piekļūt pa ceļu, kas iet caur/Nosaukums/ mājām. 2013. gada 29. jūlijā, braucot apsekot īpašumu, konstatējis, ka minētais ceļš ir aizsprostots ar akmeņu krāvumu un koka barjerām. No mājas iznākusi viņam nepazīstama sieviete, kura teikusi, ka barjeras nenojaukšot, jo negribot, ka svešas personas pārvietojas pa viņas īpašumu. Tas, ka minētais ceļš ir servitūta ceļš, viņai esot vienalga. Piekļuve īpašumam /Nosaukums/ esot nepieciešama, lai veiktu mežizstrādes darbus. Uzskatot, ka esot ierobežotas viņa tiesības izmantot servitūtu *(lietas 110. lapa).*

[7.4] 2012. gada 26. aprīlī Pļaviņu novada dome, izskatot /pers. B/ 2012. gada 30. marta iesniegumu par apgrūtinājuma- ceļa servitūta noņemšanu īpašumam Pļaviņu novada Klintaines pagastā /Nosaukums/, pieņēmusi lēmumu Nr. 35 slēgt vienošanos ar /pers. B/ par ceļa servitūta dzēšanu īpašumam /Nosaukums/ Klintaines pagasta Pļaviņu novadā pēc piebraucamo ceļu /nosaukums/ sakārtošanas līdz 2012. gada 1. oktobrim *(lietas 10., 11. lapa).*

2013. gada 25. martā /pers. B/ griezies Pļaviņu novada domē ar lūgumu noslēgt vienošanos par ceļa servitūta dzēšanu minētajam nekustamajam īpašumam *(lietas 21. lapa).*

2013. gada 23. maijā Pļaviņu novada dome atcēlusi 2012. gada lēmumu Nr. 35 par vienošanās slēgšanu ar /pers. B/ par ceļa servitūta dzēšanu īpašumam /Nosaukums/ Klintaines pagasta Pļaviņu novadā, informējot /pers.B/ par jautājuma par ceļa servitūta dzēšanu īpašumam /Nosaukums/ Klintaines pagasta Pļaviņu novadā risināšanu tiesas ceļā *(lietas 13., 14.lapa).*

[7.5] No /pers. B/ 2013. gada 30. augusta rakstveida paskaidrojuma zināms, ka viņam pieder nekustamais īpašums Pļaviņu novada Klintaines pagasta /Nosaukums/. Viņa īpašumam esot atzīme "ceļa servitūta teritorija 0,04 m ^{2}". Servitūta ceļš ejot caur viņa mājas pagalmu. Šī gada jūlijā norobežojis mājas pagalmu no abām pusēm ar barjerām no koka apmēram 1,4 m augstumā. Barjeras aizšķērsojušas servitūta ceļu. Barjeras izvietojis ar mērķi pasargāt cilvēkus un viņu transportlīdzekļus, jo mājas pagalmā notiekot remontdarbi- tiek aizbērta uz ceļa izveidojusies bedre, drenāžas sistēmas izbūve, ceļam noņemts 30 cm slānis un tiekot bērtas šķembas, grants, pēc tam segums tiekot noblietēts. Ceļa remontu plānojot pabeigt 2014. gada beigās. Viņam zināmais valdošais īpašums esot /Nosaukums/, kura īpašniece esot /pers. I/, un viņa esot izteikusi nepieciešamību izlietot servitūtu. Viņš esot Platpīrei izskaidrojis, ka notiek pagalma remonts, kurš ir primāra nepieciešamība, lai pilnvērtīgi apsaimniekotu īpašumu /Nosaukums/. /pers. G/ pie viņa neesot griezies ar pretenzijām, ka nevar izmantot servitūta ceļu *(lietas 127. lapa).*

[7.5.1.] Administratīvās komisijas sēdē /pers. B/ piekritis administratīvā pārkāpuma protokolā norādītajam, atzīstot, ka ir aizšķērsojis servitūta ceļu. 2011. gadā uz dāvinājuma līguma pamata ieguvis savā īpašumā nekustamo īpašumu /Nosaukums/ Klintaines pagastā. Pieņēmis un reģistrējis šo īpašumu uz sava vārda ar visiem apgrūtinājumiem, t.sk. ar servitūta ceļu. Servitūta ceļš iet caur mājas pagalmu un kravas automašīnas, kas brauc caur mājas pagalmu, ir sabojājušas ceļa segumu. Ceļš iet tuvu gar saimniecības ēkām, kuras ir ļoti sliktā stāvoklī, uz sabrukšanas robežas. Smago automašīnu kustība gar saimniecības ēkām pasliktina to stāvokli. Barjeru uz ceļa novietojis un aizsprostojis servitūta ceļu ar mērķi veikt saimniecības ēku nostiprināšanu un ceļa remontu. Esot mēģinājis risināt jautājumu par servitūta ceļa statusa noņemšanu, bet pagaidām šis jautājums līdz galam nav nokārtots. Uz lietas izskatīšanas brīdi esot saņēmis saskaņojumu ar Latvijas Valsts ceļiem par servitūta ceļa, kas iet caur /Nosaukums/ pagalmu, slēgšanu pagalma remontdarbu laikā līdz 2013. gada 30. novembrim. Apsola noņemt barjeras, lai ceļš būtu izbraucams *(lietas 122. lapa).*

[7.6] 2013. gada 29. augusta apsekošanas aktā, kuru sastādījusi Pļaviņu novada pašvaldības policijas priekšniece /amatpersona/, norādīts, ka apsekošana veikta Pļaviņu novada Klintaines pagasta /Nosaukums/. Aktā norādīts, ka uz zemes gabala atrodas dzīvojamā māja un saimniecības ēkas. Caur mājīpašumu ved zemes ceļš. Minētais ceļš ved caur mājas pagalmu un no abām pusēm ir norobežots ar koka barjerām, kas ir no 1,20 līdz 1,40 m augstas. Uz abām barjerām izvietota informācija ar sekojošu tekstu: " Privātīpašums. Pagalma remonts. Turpināt ceļu aizliegts. t./numurs/". Pie barjeras, kas atrodas uz ceļa, kas ved uz meža pusi, ir izveidots apmēram 60 cm augsts akmeņu krāvums visa ceļa platumā. Apsekošanas laikā izdarīta fotografēšana *(lietas 139. lapa).*

[7.6.1]No lietai pievienotajā foto tabulā esošajām fotogrāfijām zināms, ka fotografēšana veikta Klintaines pagasta /Nosaukums/. Trijās fotogrāfijās redzams, ka ceļam visā tā platumā priekšā ir barjera - pie abās ceļa pusēs iedzītiem mietiem piestiprināts dēlis. Vienai no barjerām pa vidu piestiprināta balta lapa, citai - koka plāksne. Uz baltās lapas, kura redzama fotoattēlā, izlasāms telefona numurs "t. /numurs/". Fotogrāfijā Nr. 4 uz ceļa visā tā platumā redzams akmeņu krāvums *(lietas 135.,136. lapa)*.

[7.7] No ieraksta Aizkraukles zemesgrāmatu nodaļas Klintaines pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 56 III. daļā zināms, ka īpašumam /Nosaukums/ Klintaines pagastā Pļaviņu novadā ir atzīme- ceļa servitūta teritorija 0,04 m^2 *(lietas 101.,102. lapa)*.

[7.8] Lietai pievienotas 26 fotogrāfijas *(lietas 46.-71. lapa)*, kurās redzams ceļš,mājas pagalms un ēkas. Fotogrāfijas nav datētas, taču no tajās fiksētā secināms, fotografēšana veikta pavasarī. Pie fotogrāfijām nav nekādu paskaidrojumu.

[7.9] /pers. B/ 2012. gada 12. jūnija iesniegumos Pļaviņu novada domei norādīts, ka uz iesniegumu sastādīšanas brīdi vismaz sešus mēnešus bez pārtraukuma blakus esošajos īpašumos notiek intensīvi mežizstrādes darbi un mežizstrādes vajadzībām intensīvi tiek izmantots ceļš /nosaukums/, kurš iet caur /Nosaukums/ pagalmu *(lietas 36., 36. lapa).*

[8] Izvērtējusi lietas materiālus, tiesa secina, ka konkrētajā lietā nav strīda par to, ka sūdzības iesniedzējs bija aizsprostojis servitūta

ceļu, kas ved caur /Nosaukums/ māju pagalmu Klintaines pagastā Pļaviņu novadā, uzstādot uz ceļa divas barjeras un akmeņu krāvumu.

[9] Sūdzības iesniedzējs uzskata, ka aizsprostojot servitūta ceļu, rīkojies galējas nepieciešamības spiests.

[10] LAPK 17. pantā „Galējā nepieciešamība" noteikts, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nebija iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

Tātad konkrētajā lietā ir noskaidrojams, vai sūdzības iesniedzējs, aizsprostojot ceļu, kas ved caur /Nosaukums/ māju pagalmu Klintaines pagastā Pļaviņu novadā ir rīkojies galējās nepieciešamības stāvoklī.

[10.1] Lai noskaidrotu apstākļa „galējā nepieciešamība" būtību, ir izmantojamas krimināltiesību teorijas atziņas par jēdzienu „galējā nepieciešamība", kas ietverts Krimināllikuma 32. pantā, kurā galējā nepieciešamība ir definēta kā darbība, ko persona izdara, lai novērstu kaitējumu, kas apdraud valsts vai sabiedrības intereses, šīs vai citas personas tiesības, kā arī šo vai citu personu, ja attiecīgo kaitējumu konkrētos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja radītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

[10.2] Kā atzīts krimināltiesību teorijā, visu Krimināllikuma 32. pantā ietverto nosacījumu pastāvēšana konkrētā situācijā veido galējo nepieciešamību, un ir apstāklis, kas izslēdz krimināltatbildību *(sk. Krastiņš U. Noziedzīgs nodarījums. Tiesu nama aģentūra, 2000. 247. lpp).*

Šīs rīcības būtība ir valsts vai sabiedrības interešu savas vai citas personas aizsardzība no apdraudējuma, kurš jau sācies. Aizsardzībai jābūt savlaicīgai. Tas nozīmē, ka galējās nepieciešamības stāvoklis rodas ar to brīdi, kad valsts, sabiedrības vai personas intereses jau atrodas briesmās, un pastāv tik ilgi, kamēr tās tiek apdraudētas. Galējās nepieciešamības stāvoklis vairs nepastāv, ja apdraudējums ir beidzies vai tā radītais kaitējums ir jau iestājies.

Ja tiek konstatēts, ka draudošo kaitējumu var novērst ar citiem līdzekļiem, proti, neradot citu kaitējumu kādām ar likumu aizsargātām interesēm, tad nav pamata atzīt, ka persona ir atradusies galējās nepieciešamības stāvoklī. Tādēļ gadījumā, ja personai, kurai draud briesmas, ir bijusi iespēja izvairīties no tām, neradot kaitējumu citām ar likumu aizsargātām interesēm, tad šai personai ir jāizmanto minētā iespēja. Pretējā gadījumā šīs personas rīcību nevar atzīt par izdarītu galējās nepieciešamības stāvoklī *(sk. Krastiņš U., Liholaja V., Niedre A. Krimināllikuma zinātniski praktiskais komentārs. Firma „AFS" 2007. 126., 127. lpp).*

Galējo nepieciešamību rada bezizejas situācija, proti, kad draudošās briesmas konkrētajā situācijā nav bijušas novēršamas, nenodarot attiecīgu ļaunumu citām vērtībām. Bezizejas stāvoklis nozīmē, ka draudošās briesmas nav iespējams novērst ar citiem līdzekļiem, kas neradītu kaitējumu svarīgām interesēm.

[11] Kā secināms no sūdzības iesniedzēja paskaidrojumiem, viņš rīkojies galējas nepieciešamības stāvoklī, jo

- transportlīdzekļiem braucot pa ceļu, kas iet tieši caur /Nosaukums/ pagalmu, rodas vibrācija un tās rezultātā tiek bojātas ceļa tiešā tuvumā esošās saimniecības ēkas, nogruvis kūts gals, citu ēku sienās rodoties plaisas. Uz ceļa izveidojusies 1,4 m dziļa bedre, kas sūdzības iesniedzējam radot zaudējumus. Kopš 2011. gada jau divas reizes veicis betonēšanas un nostiprināšanas darbus ēkām, gar kurām iet servitūta ceļš. Līdzko pa ceļu sākoties mežizstrādes tehnikas kustība, ēkām rodoties jaunas plaisas.

- ceļam ap klēts stūri ir ass bīstams pagrieziens, tehnikai braucot pa ceļu caur mājas pagalmu, rodas draudi sūdzības iesniedzēja bērnu drošībai.

- komunikācija ar pašvaldību kopš 2011. gada, lai risinātu jautājumu par ceļa uzturēšanu, bijusi bez rezultātiem. Tāpēc 2013. gada jūlijā uz servitūta ceļa izvietojis barjeras, jo uzsācis ceļa remontu.

[12] Tiesa atzīst, ka sūdzības iesniedzējs 2013. gada jūlijā, ar barjerām nosprostojot servitūta ceļu, nav atradies galējās nepieciešamības stāvoklī sekojošu iemeslu dēļ.

[12.1] Kā secināms no lietas materiāliem un kā to norāda arī sūdzības iesniedzējs, faktiski uz servitūta ceļa barjeras un akmeņu krāvumu sūdzības iesniedzējs izvietojis tāpēc, ka mājas pagalmā, caur kuru ved servitūta ceļš, uzsākts remonts. To sūdzības iesniedzējs norāda sniedzot paskaidrojumus administratīvās komisijas sēdē, ka barjeru uz ceļa novietojis un aizsprostojis servitūta ceļu ar mērķi veikt saimniecības ēku nostiprināšanu un ceļa remontu. *(lietas 122. lapa*). Arī 2013. gada 30. augusta rakstveida paskaidrojumā sūdzības iesniedzējs norāda, ka barjeras izvietojis ar mērķi pasargāt cilvēkus un viņu transportlīdzekļus, jo mājas pagalmā notiekot remontdarbi - tiek aizbērta uz ceļa izveidojusies bedre, drenāžas sistēmas izbūve, ceļam noņemts 30 cm slānis un tiekot bērtas šķembas, grants, pēc tam segums tiekot noblietēts. Ceļa remontu plānojot pabeigt 2014. gada beigās *(lietas 127. lapa)*. Arī sūdzībā un rakstveida paskaidrojumā tiesai /pers. B/ norādījis, ka notiek ceļa, kas iet cauri /Nosaukums/ pagalmam, remontdarbi- bedres aizbēršana, plānoti darbi drenāžas sistēmas izveidošanai, noturīga ceļa braucamās daļas seguma izveidošana *(lietas 5., 144. lapa).*

[12.2] Izskatot lietu secināms, ka sūdzības iesniedzēja īpašumā esošais servitūta ceļš bojāts meža izstrādes darbu rezultātā ilgu laiku pirms barjeru uzstādīšanas uz ceļa. Kā norāda pats sūdzības iesniedzējs problēmu ar pašvaldību risinot kopš 2011. gada, proti, kopš brīža, kad viņš ieguva īpašumā Klintaines pagasta /Nosaukums/. Tātad apdraudējumi, uz kuriem norāda sūdzības iesniedzējs pastāv ilgu laiku un sekas šo apdraudējumu rezultātā ir jau iestājušās. Pie tam, kā norāda sūdzības iesniedzējs savā rakstveida paskaidrojumā tiesai, 2013. gadā kokmateriāli pa servitūta ceļu nav vesti un jauni bojājumi saimniecības ēkām nav radušies, bet iepriekš radušos bojājumu novērsis 2012. gadā, veicot nostiprināšanas un betonēšanas darbus *(lietas 144. lapa).*

[12.3]Sūdzības iesniedzējs precīzi nenorāda, kad uz ceļa izveidojusies 1,4 m dziļā bedre, uz kuru viņš norāda kā uz vienu no apdraudējumiem saimniecības ēkām.

Tā kā 2013. gadā kokmateriālu izvešana pa servitūta ceļu nav notikusi, tad secināms, ka bojājumi saimniecības ēkām, ceļa bojājumi un bedre uz ceļa izveidojusies agrāk, proti, 2012. gadā, kad, kā norādījis sūdzības iesniedzējs savos 2012. gada 12. jūnija iesniegumos Pļaviņu novada pašvaldībai, sešus mēnešus notikuši aktīvi meža izstrādes darbi blakus esošajos īpašumos un pa servitūta ceļu bijusi intensīva smagās meža tehnikas kustība, pasliktinot viņa dzīves apstākļus un traucējot saimniecisko darbību *(lietas 35., 36. lapa).*

[13] Tātad tiesas ieskatā 2013. gada jūlijā vairs nebija nepieciešama neatliekama rīcība apdraudējuma novēršanai, jo nelabvēlīgās sekas jau bija iestājušās pirms ievērojama laika- 2012. gada vasarā un kā savā sūdzībā un rakstveida paskaidrojumā norādījis sūdzības iesniedzējs, viņš novērsis bojājumus saimniecības ēkām, veicot nostiprināšanas un betonēšanas darbus un jaunas plaisas ēkām neesot radušās. Lietas materiālos nav pierādījumu kas apstiprinātu to, ka /nosaukums/ saimniecības ēkām būtu kādi bojājumi un to rašanās saistīta ar transportlīdzekļu kustību pa servitūta ceļu caur /nosaukums/ pagalmu. Tamdēļ arī nav pamata uzskatīt, ka bija nepieciešama neatliekama rīcība, jo kā noskaidrots izskatot lietu, 2013. gada jūlijā, kad barjeras tika uzstādītas, šāds apdraudējums nepastāvēja, tātad šī rīcība nav atzīstama par savlaicīgu.

Tiesa neatzīst par apdraudējumu galējā nepieciešamības izpratnē sūdzības iesniedzēja norādīto apdraudējumu bērnu drošībai, jo mājas pagalmā gar ēkas stūri asā līkumā ved ceļš. Šis apdraudējums ir iespējams, bet lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka tas bijis reāli eksistējošs.

[14] Bez tam, tiesa atzīst, ka sūdzības iesniedzēja minētos apdraudējumus varēja novērst citiem līdzekļiem. Kā zināms no lietas materiāliem, sūdzības iesniedzējs vairākkārt griezies pašvaldībā ar iesniegumu, lai panāktu vienošanos par ceļa servitūta dzēšanu īpašumam /nosaukums/. Minētais tiesas ieskatā liecina par to, ka faktiski ir strīds par īpašumam /Nosaukums/ esošā apgrūtinājuma – ceļa servitūta dzēšanu. Neskatoties uz to, ka sūdzības iesniedzējam ir izskaidrots, ka jautājums par servitūta dzēšanu risināms tiesas ceļā, viņš ar pieteikumu tiesā nav griezies.

[15] Arī sūdzības iesniedzēja norādītais apdraudējums, kas saistīts ar servitūta ceļa bojāšanu un saimniecības ēkām radušajiem bojājumiem, ir risināms tiesiskā ceļā, proti, atbilstoši likuma „Par autoceļiem" 22. pantā noteiktajam, pieaicinot kompetentas iestādes vai amatpersonas, lai apturētu transportlīdzekļus, kas bojā autoceļu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieprasīt juridiskām vai fiziskām personām autoceļa īpašniekam nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu.

To iespējams izdarīt, piemēram, griežoties ar iesniegumu policijā par smagās meža tehnikas kustības rezultātā sabojāto ceļu, lai varētu lemt par personu, kas vainīgas ceļa bojāšanā, atbildību.

Bez tam, ceļa bojāšanu un iespējamos draudus /nosaukums/ iedzīvotāju drošības nodrošināšanai uz minētā servitūta ceļa ir iespējams novērst, uzstādot gan transportlīdzekļu masu un ātrumu ierobežojošas ceļa zīmes un brīdinājuma zīmes, atbilstoši 1997. gada 1. oktobra likuma „Ceļu satiksmes likums" 38. pantā noteiktajai kārtībai par ceļa zīmju izvietošanu.

[16] Tiesa par nepamatotu atzīst sūdzības iesniedzēja viedokli, par to, ka administratīvās komisijas lēmums ir neētisks un prettiesisks, jo tajā pārkāpums nav vērtēts pēc būtības, lēmumā trūkst pamatojuma, kurām personām bijusi liegta pārvietošanās pa servitūta ceļu. Lēmumā uzsvērts tas, ka sūdzības iesniedzējs pieņēmis dāvinājumu, zinot, ka caur īpašumu iet servitūta ceļš. Tas sūdzības iesniedzēja ieskatā liecinot par administratīvās komisijas amatpersonu skaudības izpausmi, kas administratīvā aktā neesot pieļaujama.

Tiesa atzīst, ka administratīvās komisijas lēmums ir tiesisks un pamatots, tajā pareizi konstatēti lietas faktiskie apstākļi.

[16.1] Tiesa norāda, ka LAPK 140. panta otrajā daļā paredzētais administratīvā pārkāpuma sastāvs ir formāls, proti, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības par ceļa aizsprostošanu, ir konstatējams tikai fakts, ka ceļš ir bijis aizsprostots, un panta dispozīcijā nav norādīts uz to, ka būtu konstatējamas kādas nelabvēlīgas sekas, kas iestājušās šo darbību rezultātā, proti, vai tas ir traucējis, kādam no ceļa lietotājiem.

Tiesa uzsver, ka sūdzības iesniedzēja apgalvojums, ka nav pamatojuma, kurām personām bijusi liegta pārvietošanās pa servitūta ceļu, neatbilst lietas izskatīšanas laikā konstatētajam, proti, administratīvā pārkāpuma lieta ir uzsākta pamatojoties uz SIA /Nosaukums/ amatpersonas iesniegumu, kurš arī konstatējis aizsprostotu servitūta ceļu Klintaines pagasta /Nosaukums/ un vērsies ar iesniegumu pašvaldībā.

[16.2] Tiesas ieskatā administratīvā komisija lēmumā pamatoti norādījusi uz apstākli, ka sūdzības iesniedzējs pieņēmis dāvinājumā īpašumu, kam ir apgrūtinājums- ceļa servitūts un viņam ar šo apstākli bija jārēķinās, apzinoties, ka tas var radīt viņam zināmas neērtības un apgrūtinājumus apsaimniekojot īpašumu. Tiesa pievienojas šim viedoklim, jo Civillikuma 1082. pants nosaka, ka (..) īpašuma lietošanas tiesību aprobežojums var attiekties uz dažu lietu tiesību piešķiršanu citām personām, tā arī uz to, ka īpašniekam jāatturas no zināmām lietošanas tiesībām, vai arī jāpacieš, ka tās izlieto citi.

Izskatot lietu tiesa nekonstatē apstākļus, kas liecinātu par administratīvās komisijas amatpersonu ieinteresētību lietas iznākumā un /pers. B/ nelabvēlīga lēmuma pieņemšanā. Lai konstatētu amatpersonu ieinteresētību, nepieciešami pārliecinoši pierādījumi.

Sūdzības iesniedzējs rakstveida paskaidrojumā norādījis, ka administratīvajā lietā iesaistītās personas esot ģimenes draugi un darījuma partneri, tamdēļ esot pamats uzskatīt, ka sūdzības iesniedzēja administratīvā sodīšana un viņa dzīves apstākļu pasliktināšana esot apzināta rīcība. Sūdzības iesniedzējs nenorāda uz konkrētām personām, kuras būtu ieinteresētas viņa sodīšanā un ieinteresētības iemesliem, kā arī nav iesniedzis pierādījumus, kas apstiprinātu šos apgalvojumus.

[17] Tiesa atzīst, ka lēmuma atcelšanas pamats nevar būt sūdzības iesniedzēja norādītais, ka administratīvā komisija nav ņēmusi vērā viņa argumentus, ka viņš rīkojies galējās nepieciešamības vadīts. Sūdzības iesniedzējs savā 2013. gada 30. augusta paskaidrojumā

nav norādījis uz to, ka uzstādot barjeras būtu rīkojies galējas nepieciešamības vadīts *(lietas 99. lapa)* un arī sniedzot paskaidrojumus administratīvās komisijas sēdē, norādījis, ka barjeras uzstādījis ar mērķi veikt saimniecības ēku nostiprināšanu un ceļa remontu *(lietas 95. lapa)*

[18] Tiesa secina, ka pārkāpējam piemērots LAPK 140. panta otrās daļas sankcijā paredzētais minimālais sods- naudas sods 50 latu apmērā. Tiesa atzīst, ka tas ir taisnīgs un samērīgs sods.

[19] Izvērtējot Lēmumu kopsakarā ar lietā esošajiem pierādījumiem, tiesa secina, ka Lēmums, par kuru iesniegta sūdzība, atzīstams par tiesisku un pamatotu un atstājams negrozīts, bet par to iesniegtā sūdzība ir noraidāma.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{6}, 289.^{12}, 289. ^{13}, 289.^{17} un 289.^{18} pantu , tiesa

n o s p r i e d a:

atstāt Pļaviņu novada domes administratīvās komisijas 2013. gada 17.septembra lēmumu Nr. 10.1 negrozītu, bet /pers. B/ sūdzību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) darba dienu laikā nolēmuma paziņošanas dienas Zemgales apgabaltiesā, sūdzību iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese S. Daukšte